

35. Bréf dómsmálastjórnarinnar til landshöfðingjans á Íslandi, um löggilding almennra lagaboða á Íslandi, sem út komu í Danmörku á árunum 1871 og 1872.

1873.
20. maí.

Um leið og vèr vísum til lagatíðindanna dönsku fyrir 1871 og 1872 og mælumst til, að þèr, herra landshöfðingi, sem konungsfulltrúi á alþingi berið upp fyrir þinginu, að íhuga, hvort við eigi að löggilda á Íslandi nokkurt af hinum almennu lagaboðum, sem út komin eru á tæðum árum fyrir Danmörk, gefst yður til vitundar, yður til leiðbeiningar, að dómsmálastjórninni finnst ekki fyrir sitt leyti vera ástæða til, að leggja neitt af lagaboðum þessum fyrir þingið sem frumvarp, samkvæmt konungsráðgjafi 4. janúar 1861.

36. Bréf dómsmálastjórnarinnar til Deildar hins íslenzka bókmentafélags í Kaupmannahöfn, um styrk til að gefa út Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands.

20. maí.

Það skal hèreð tilkynnt Deild hins íslenzka bókmentafélags í Kaupmannahöfn, að stjórnarráðið hefir veitt félaginu 150 rd. styrk til þess að gefa út »Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands,« og að í dag hefir verið hlutast til um, að fè þetta verði greidd fèhirði deildarinnar, Oddgeiri Stephensen, stjórnardeildarforstjóra, úr aðalféhirzlu ríkisins.

37. Konungleg Auglýsing til alþingis um árangur af þegnlegum tillögum þess og öðrum uppástungum á fundinum 1871. (á Íslenzku og Dönsku).

23. maí.

Vèr Christian hinn Níundi, o. s. frv. sendum Voru trúá alþingi kveðu guðs og Vora!

1873.
23. maí.

Af því, sem gjörzt hefir á alþingi árið 1871, höfum Vèr sèð með allrahæstri ánægju, hvernig alþingismenn Vorir hafa leitast við, að efla Vort gagn og hag landsins. Vèr höfum vandlega látið ihuga tillögur Vors trúa alþingis um mál þau, er stjórnin bar undir álit þess hið nefnda ár, og aðrar uppástungur þingsins, og munum Vèr nú skýra hær í einu lagi frá, hvað í þeim efnum hefir af ráðið verið.

I.

Um þegnleg álitsmál, sem komin eru frá alþingi.

Þá er Vèr ályktuðum, eptir að lögin 2. janúar 1871 voru út komin, að láta leggja fyrir alþingi nýtt frumvarp til stjórnarskrár fyrir Ísland, þá var það í þeirri von og í því trausti, að alþingi af sinni hálfu mundi, svo sem þurfti, styrkja viðleitni Vora til þess, að leiða stjórnarskipunarmál Íslands til farsællegra endalykta. Von þessi hefir samt brugðizt, þar sem meiri hlutinn á alþingi hefir fastlega sett sig á móti því fyrirkomulagi á nokkrum mikilværum atvörðum stjórnarskipunarmálsins, sem frumvarpið fór fram á. Þetta á sèr einkum stað um ákvarðanir þær, sem snerta tilhögun á hinni æðstu stjórn landsins og ábyrgð þá, sem þar með er samfara, er meiri hlutinn, 15 atkvæði á móti 9, hefir lýst því yfir, að þar sem í frumvarpinu er svo ákveðið, að hlutaðeigandi ráðgjafi skyldi hafa á hendi hið æðsta framkvæmdarvald yfir öllum sèrstaklegum málefnum Íslands, og þar að auki hafa ábyrgð á því, að stjórnarskipunarlögunum væri fylgt, en hið æðsta vald í landinu sjálfu skyldi á ábyrgð ráðgjafans fengið í hendur landshöfðingja, sem konungur skipar, þá væri fyrirkomulag þetta tryggingarlaust og óhagkvæmt, en að nauðsynlegt sè, að hin æðsta stjórn landsins og öll stjórnar ábyrgðin sè falin á hendur stjórnarvaldi, sem hafi aðsetur í landinu sjálfu. Tèður meiri hluti hefir því gjört þá aðaluppástungu, að skipaður verði landsstjóri, sem skuli hafa á hendi hið æðsta vald yfir öllum málefnum landsins með fullri ábyrgð fyrir alþingi, og erindisreki eða umboðsmaður í Kaupmannahöfn, sem á ábyrgð landsstjórans og í hans umboði flyti þau mál fyrir konang, sem liggja undir staðfestingu og úrskurð hans, en stungið uppá því til

1873.

23. maí.

vara að skipaður verði jarl, ábyrgðarlaus fyrir alþingi, sem hafi umboð konungsins til að ráða, ef ekki öllum, þá samt flestum þeim málum til lykta, sem þurfa konunglegrar staðfestingar, og jafnframt einn eða fleiri stjórnarherrar, með ábyrgð fyrir alþingi.

Fyrirkomulag þetta, sem þannig var stungið uppá, en sem minni hlutinn fastlega hefir ráðið frá í ágreiningsatkvæði því, sem hann hefir sent hingað samkvæmt 61. gr. alþingis-tilskipunarinnar, þar sem hann í hinum verulegustu atriðum er mótfallinn skilningi meira hlutans á stjórnarskipunarmálum Íslands, gæti með engu móti samrýmt stjórnarskipun þeirri, sem nú er á ríkinu, og stöðu Íslands að lögum sem óaðskiljanlegs hluta Danaveldis. Því ef hin æðsta stjórn landsins yrði eingöngu falin á hendur stjórnarvaldi í landinu sjálfu, sem skyldi standa jafnsíðis stjórn hinna parta ríkisins og vera henni og ríkisráðinu óháð, og eptir aðaluppástungunni að eins standa í sambandi við konung fyrir milligöngu umboðsmanns eða erindisreka, sem væri ábyrgðarlaus, þar sem þau mál, sem nú þyrftu konunglegs samþykkis, eptir hinni uppástungunni jafnvel yrðu venjulega úrskurðuð á Íslandi, þá mundi af þessari tilhögun leiða, að Ísland í raun og veru yrði fullkomlega aðskilið frá ríkisheildinni.

Það liggur í augum uppi, að slíkar kröfur með engu móti verða teknar til greina, og er það svo opt áður, sèr í lagi er hin ýmsu stjórnarskipunar-frumvörp hafa verið lögð fyrir alþingi, sýnt og sannað, að Oss hlýtur að vera raun að því, eptir að þetta svo skýlauslega hefir verið tekið fram af stjórn Vorri og fulltrúa Vorum á alþingi, að slíkar uppástungur hafi getað komið fram frá meiri hluta þingsins, sem auðsjáanlega eru sprottnar af röngu álitu á hinni sönnu stöðu Íslands í ríkinu. Þessi ranga skoðun hefir aptur berlega látið sig í ljósi á ákvörðun þeirri í 2. gr. í frumvarpinu frá alþingi, er fer fram á, að um sameiginleg mál milli Danmerkur og Íslands og um takmörkin milli þeirra og hinna sèrstaklegu íslenzku mála skuli ekkert geta orðið ákveðið, sem sè skuldbindandi fyrir Ísland eða leggi byrðar á það, nema alþingi samþykki. Með þessu er gjörð sú heimildarlausu krafa, að alþing, þó verkahringur þess sè takmarkaður og hljóti ætíð að vera takmarkaður við hin sèrstaklegu málefni

1873.

23. maí.

Íslands, skuli fá hluttöku í meðferð hinna svo nefndu sameiginlegu mála, sem eingöngu heyra og verða að heyra undir hið almenna fulltrúa-þing fyrir ríkið í heild þess, eða með öðrum orðum undir ríkisþingið.

En eins og hin umræddu stjórnarskipunar-frumvörp, sem hafa verið lögð fyrir alþingi á ýmsum tímum, mega vera þinginu órækur vottur þess, að það hafi verið Vor einlægi og alvarlegi tilgangur, að gefa Íslandi stjórnarskipun, sem veiti landsmönnum hið sama frelsi og hin sömu réttindi, sem þegnum vorum í konungsríkinu, þannig munum Vör framvegis vera reiðubúnir til, að verða við óskum þeim, sem, þegar málið verður íhugað með meiri rósemi, kunna að koma fram frá Íslands hálfu um, að komið verði á slíkri stjórnarskipun, sem sè byggð á þeim grundvelli, er geti samrýmt ríkisstjórnar-tilhögun þeirri, sem nú er, og hinni óaðskiljanlegu heild ríkisins.

Í sambandi við það, sem getið er að framan, hefir meiri hluti alþingis í nefndu álitu sínu lýst því yfir, að alþingi eigi geti viðurkennt, að lög 2. janúar 1871 sè bindandi fyrir Ísland, eins og þau nú liggja fyrir, að það reyndar fyrir hönd Íslands taki á móti tillagi því úr ríkissjóðnum danska, sem ákveðið er í tæðum lögum, en geti þar á móti ekki viðurkennt, að öll skuldaskipti milli Íslands og ríkissjóðsins sè þar með á enda kljád, og að þingið, jafnframt og það þannig geymir Íslandi rétt þess óskertan um fyrigreind atriði, ráði til, að um þau verði leitað eptir nauðsynlegan undirbúning samkomulags við Íslendinga á sèrstöku þingi á Íslandi, er hafi fullt samþykktaratkvæði fyrir þjóðarinnar hönd. Þessu til stuðnings er sèr í lagi skírskotað til heityrðis þess í konungsbréfi 23. septbr. 1848, að eigi skyldi neitt endanlega af ráðið um stöðu Íslands í fyrirkomulagi ríkisins, fyr en búið væri að láta Íslendinga sjálfa segja álit sitt um það á þingi sèr í landinu sjálfu, og til konunglegrar auglýsingar til alþingis 19. maí 1849 og konunglegrar auglýsingar til Íslendinga 12. maí 1852.

Þessar yfirlýsingar alþingis hafa eigi síður fallið Oss illa í geð. Eins og þýðing tæðra heityrða konungs hefir óptsinnis áður verið rækilega og nákvæmlega útlistuð, sèr í lagi í ástæðu

1873.

23. maí.

unum fyrir frumvarpi því, sem lagt var fyrir alþingi 1867, til stjórnarskipunarlags, og í ástæðunum fyrir frumvarpi því, sem lagt var fyrir alþingi 1869, til laga, er nákvæmar ákveða um hina stjórnarlegu stöðu Íslands í ríkinu, þannig virðist því fremur óþarft, að útlista það nákvæmar, sem þýðing þeirrar setningar, sem skírskotað er til, er í sjálfu sér svo ljós, að það getur eigi verið nein ástæða til að efast um, að þar að eins sé átt við hlutdeild til ráðaneytis frá hálfu Íslendinga, en eigi við samþykktaratkvæði; það væri öldungis víst á móti almennu máli, að leggja slíka þýðing í orðatiltækið „að segja álit sitt um“, og þetta sèst enn fremur skýlaust af hinn fyrnefndu konunglegu auglýsingu 12. maí 1852, þar sem einmitt er gefið tilkynna, að það sé í ráði, að leggja stjórnarskipunarlög fyrir alþingi. Og þar eð nú frumvarp það, sem lög 2. janúar 1871 eru byggð á, hefir verið lagt fyrir alþingi til álita, og því þannig hefir verið gefinn kostur á, að eiga þann þátt í tilbúningi laganna, sem því ber að lögum, eru mótmæli þingsins gegn því, að lög þau, sem hið almenna fulltrúa-þing ríkisins í þeim málum, er sameiginleg eru fyrir konungsríkið og Ísland, sem er ríkisþingið, hefir samþykkt, og sem Vær höfum staðfest með allrahæstu samþykki Voru, sé einnig bindandi fyrir Ísland, bæði heimildarlaus og lítt samboðin þeirri lotningu, sem ber að sýna lögum þeim, sem hið lögmæta löggjafarvald hefir gefið út.

Þar sem meiri hluti þingsins að öðru leyti hefir látið í ljósi, að innihald laganna 2. janúar 1871 sé talsvert frábrugðið innihaldi frumvarps þess, sem lagt var fyrir þingið 1869, og að frumvarp það, sem lagt var fyrir ríkisþingið, þess vegna í raun og veru megi heita alveg nýtt, skal geta þess, að grundvallaratriðin og aðalákvarðanirnar í lögunum eru að öllu leyti samkvæmar frumvarpi því, sem lagt var fyrir alþingi 1869, en að breytingar þær, sem gjörðar voru á því, er það var lagt fyrir ríkisþingið, eru einmitt sprötttnar af umræðum þeim, sem fram höfðu farið um það á alþingi, og eru yfirhöfuð og í því, sem verulegt er, ívilnanir við Ísland, og skal í því tilliti sér í lagi vísað til 1., 2. og 5. greinar laganna. Að því leyti, er sér í lagi snertir það, sem meiri hlutinn hefir látið í ljósi, að

1873.

23. maí.

hann álfri sumar af ákvörðunum laganna óhentugar og óaðgengi-
legar fyrir Íslendinga, og að þetta einkum eigi sér stað um það,
sem fyrir er mælt í lögnum um upphæð tillagsins og um það,
að öll skuldaskipti Íslands og ríkissjóðsins skuli á enda kljád með
þeirri tilhögun, sem þar er sett, þá eru þessar ákvarðanir — að
því einu undan teknu, að grein sú, sem við er átt, eptir til-
mælum, sem komu fram á alþingi, er orðuð á þá leið, að öll
tvímæli um, að tillagið sé statt og stöðugt, eru með því tekin
af — með öllu samhljóða frumvarpi því, sem lagt var fyrir al-
þingi 1869. Í þessu tilliti má það nægja að vísa til þess, sem
ítarlega er skýrt frá um þetta atriði í ástæðunum fyrir tæðu
frumvarpi, og sér í lagi um það, að enginn vegur var til að
koma frekari kröfum fram gagnvart fjárveitingarvaldi konungs-
ríkisins. Eptir því horfi, sem málið var komið í, og af því að
alþingi á ýmsum tímum hafði farið því fastlega fram, að gjörður
væri aðskilnaður á fjárhagssambandi Íslands við konungsríkið, er
það var álitid sem nauðsynlegt skilyrði fyrir framförum lands-
ins, urðum Vjer að álita það harla áriðandi, að mál þetta yrði
ráðið af á sem beztan hátt fyrir Ísland, og eptir að tekizt hafði
að koma þessu til leiðar með lögum 2. janúar 1871, er málið
þar með alveg á enda kljád, svo því hvorki á að raska nè verður
raskað.

Að því, er að öðru leyti snertir þegnleg álitismál, sem
komin eru frá alþingi, skal þess getið, sem hér segir:

Þessar réttarbætur hafa gjörðar verið um þau mál, sem
Vér höfum fengið um þegnlegar tillögur Vors trúa alþingis:

1. Tilskipun 27. janúar 1872, um eptirlaun handa öðrum
yfirdómara og jústizsekretera í hinum konunglega íslenska lands-
yfirrétti, Benedikt Sveinssyni, sem hefir verið vikið frá embætti;

2. Tilskipun 12. febrúar 1872, um fiskiveiðar útlendra við
Ísland og fl.;

3. Tilskipun fyrir Ísland sama dag, um síldar- og upsaveiði
með nót;

1873.

23. maí.

4. Tilskipun handa Íslandi sama dag, um spítalagjald af sjávaraflla;

5. Tilskipun sama dag, um stofnun búnaðarskóla á Íslandi;

6. Tilskipun 26. febrúar 1872, um póstmál á Íslandi;

7. Tilskipun handa Íslandi sama dag, um gjald á brennivíni og öðrum áfengum drykkjum;

8. Tilskipun handa Íslandi sama dag, um kennslu heyrnar- og málleysingja o. fl.;

9. Tilskipun 20. apríl 1872, um bæjarstjórn í kaupstaðnum Reykjavík;

10. Tilskipun 4. maí 1872, um sveitastjórn á Íslandi.

Þegar lagaboð þessi hafa verið samin, hafa verið vandlega íhugaðar athugasemdir þær, sem alþingi hefir gjört um þau, og hefir sumum þeirra eptir því verið breytt í ýmsu og ýmislegt verið nákvæmar ákveðið. Að því leyti, sem meiri hluti alþingis aptur ámóti hefir farið fram á, að tilskipunin, sem nefnd er sem hin 7., um gjald á brennivíni o. s. frv. yrði ekki látin öðlast gildi, fyr en komin er út stjórnarskrá um hin sérstaklegu mál-efni Íslands, skal þess getið, að eigi hefir verið fundin ástæða til eptir því, hvernig meiri hluti alþingis tók íslenska stjórnarskipunarmálinu, að skjóta því á frest til þess tíma, sem í öllu falli eigi með neinni vissu verður ákveðinn, að láta tæð lagaboð koma út, er alþingi sjálft hafði viðurkennt nytsemi þess.

Með því ýmsar þær breytingar, sem alþingi hefir stungið uppá við frumvarpið, sem lagt var fyrir til tilskipunar handa Íslandi um friðun á laxi, eigi verða álitnar vel til fallnar, og málið yfirhöfuð naumast virðist svo gaumgæfilega íhugað, sem skyldi, hefir Oss þótt ísjárvert, að láta koma út um það endanleg lög, en aptur ámóti verður nú lagt fyrir þingið til álita endurskoðað frumvarp um fyrirkomulag þessa máls.

Eptir að rannsókn sú á brennisteinsnámunum í Þingeyjarsýslu, sem getið er um í allramildilegustu auglýsingu Vorri 22. maí 1871, hefir fram farið, höfum Vèr með allrahæstum úrskurði 9. marz f. á. falið dómsmálastjórn Vorri á hendur, að leigja A. G. Lock frá Lundúnum tæða náma fyrir 50 ár og með þeim skil-

1873.
23. maí.

málum, sem nákvæmar er skýrt frá í leigusamningi þeim, sem gjörður var 13. apríl s. á. milli tæðs stjórnarráðs og A. G. Locks.

II.

Um þegnlegar bænarskrár, sem komið hafa frá alþingi.

1. Eptir að alþingi hafði sett nefnd, til þess að yfirfara fjárhagsáætlun Íslands, hefir það í þegnlegri bænarskrá farið fram á:

a. að reikningshalli sá Íslandi í óhag, sem fólgin virðist vera í áætlun um tekjur og útgjöld Íslands fyrir 1871—72, I., 4. gr. (sbr. I., 2. gr. 9.), verði lagaður;

b. að tekjurnar af póstgöngunum og af dómsmálasjóðnum eptirleiðis verði tilteknar í tekjudálkinum;

c. að eigi sé talin nein útgjöld til þess að stofna hjálpar-sjóð (10. gr. fjárhagsáætlunarinnar), en að styrktarsjóður sá, sem Ísland þegar á, verði hafður sem hjálparsjóður fyrir landið;

d. að útgjaldagrein í II., 7. gr., D., „önnur útgjöld í þarfir hins lærða skóla“ verði endurskoðuð, og

e. að skipuð verði nefnd manna, jafnmörgum Dönum og Íslendingum, til að rannsaka alla viðskiptareikninga Danmerkur og Íslands, og að þessir reikningar síðan verði lagðir fyrir alþingi til yfirskoðunar.

Útaf þessu gefum Vær alþingi tilkynna, að öll mál, sem snerta fjárhagsáætlun og fjárhaginn að lögum (sbr. alþingistilskipunina 8. marz 1843, 1 gr. og tilsk. 28. maí 1831, 4. gr.) liggja alveg fyrir utan verksvið alþingis, og að Vær að því leyti, er sérstaklega snertir fjárhagsáætlun Íslands, sér í lagi eptir því, sem alþing 1857 hefir látið í ljósi um þetta mál, eigi höfum fundið ástæðu til, að leggja áætlunina fyrir þingið til álita, en aptur á móti er ekki neitt því til fyrirstöðu, að hæfilegt tillit sé tekið til þess, ef alþingi annaðhvort kann að æskja nákvæmari skýrslu um einstakar greinir í hinni íslenzku fjárhagsáætlun, eða bera fram uppástungur um betra fyrirkomulag á reikningum eða því

um líkt. Samkvæmt þessu skal um fyrnefndar tillögur alþingis geta þess, sem hér segir:

1873.

23. maí.

Um a. Það, sem hér er talið með útgjöldum, er beinlínis í samhljóðun við lög 2. janúar 1871 6. gr., 2. lið, og getur því ekki orðið umtals mál að laga það.

Um b. Með því póstmálin verða skoðuð sem stofnun, sem á að koma í það horf, að þau borgi sig sjálf, verður það mest samkvæmt grundvallarreglunum, að telja að eins til það, sem skjóta þarf til, það er að segja, að tiltaka tillag landssjóðsins í útgjaldadálki fjárhagsáætlunarinnar, á meðan útgjöldin eru meiri en tekurnar. Að því leyti, er snertir dómsmálasjóðinn, skyldi samkvæmt tilskipun um byggingu hegningarhúss og fangelsa á Íslandi og fl., 4. marz 1871 4. gr. greiða kostnaðinn við byggingu hegningarhússins í Reykjavík úr tæðum sjóð, og hefir því orðið að verja fê því, sem sjóðurinn átti, til þess að greiða nefnd útgjöld.

Um c. Mótmæli þau, sem alþingi hefir hreyft gegn því, að stofnaður sê hjálparsjóður fyrir Ísland, virðast eigi að vera sêrlega mikilvæg, og skal í því tilliti geta þess, að það eigi hefir verið tilgangurinn, að sleppa eða fresta framkvæmdum á ráðstöfunum þeim, sem miða til gagns Íslands, til þess að stofna hjálparsjóð af því, sem sparast með þessu móti, heldur hefir sjóðurinn verið stofnaður, til þess að fê það, sem afgangss kynni að verða á einstökum reikningsárum, yrði ávaxtað landssjóðnum í hag, þangað til á því þyrfti að halda einmitt við framkvæmdir á slíkum ráðstöfunum. Að því leyti, er þar að auki snertir hinn íslenzka styrktarsjóð, þá hefir eins og alþingi mun kunnugt, verið varið miklu fê úr sjóðnum eptir meðmæling þingsins til lána, til þess að afstýra hungursneyð á Íslandi, og getur því eigi orðið umtalsmál, að gjöra ákvörðun um hvernig sjóðnum verði varið framvegis, fyr en tæð lán eru borguð.

Um d. Eptir að útaf þessu hefir verið leitað álits stiðts-yfirvaldanna yfir Íslandi, hefir stjórnninni virzt, að ástæða gæti verið til að færa niður eptirleiðis hinar tvær útgjaldagreinir »til bókakaupa við prestaskólann» og »til bókakaupa við hinn lærða skóla», svo að, í stað þess, að áður hafa verið veittir til þessa

1873.

23. maí.

200 rd. og 500 rd., verði það nú látið vera 150 rd. og 300 rd.; aptur á móti hefir eigi orðið álitid, samkvæmt því, sem stipts-yfirvöldin hafa skýrt frá í álitinu, að færðar yrðu niður nú sem stendur neinar af hinum öðrum upphæðum, sem hingað til hafa verið tilteknar í þessum kafla fjárhagsáætlunarinnar.

Um e. Um þetta atriði virðist nægja að vísa til þess, sem getið er að framan um það, að öll skuldaskipti milli Danmerkur og Íslands sé með lögum 2. janúar 1871 á enda kljáð.

2. Í þegnlegri bænarskrá hefir alþingi beiðzt þess, að engin sala nè skipti á neinum opinberum eignum megi fram fara, nema með ráði og samþykki alþingis.

En þar sem alþingi með þessu fengi það vald, sem því, eins og getið er að framan, eigi ber eptir hinum gildandi stjórnarskipunarlögum, er teð bænarskrá eigi þess eðlis að hún verði tekin til greina, en samt er eigi með þessu loku fyrir það skotið, að álits alþingis geti orðið og verði leitað um, að selja opinberar eignir á Íslandi, ef sérstök ástæða virðist til þess.

3. Útaf þegnlegri bænarskrá alþingis um hækkun eptirlauna fyrverandi amtmanns J. P. Havsteins, skal þess getið, að þó fallast megi á þá skoðun alþingis, að ákvörðunin í 4. gr. laganna 19. janúar 1863 sé fremur óeðlileg, og að það ætti vel við, að ákvörðun þessari, sem hefir það alveg sérstaka einkenni, að hún er sett um stundar sakir, yrði breytt, ef gjörð yrði almenn tilhögun á þeim málum, sem snerta laun og eptirlaun íslenskra embættismanna, hefir samt eigi fundizt ástæða til, að því leyti, er snertir fyrverandi amtmann Havstein, að gjöra sérstakar ráðstafanir til þess að hækka lögleg eptirlaun hans, þegar tillit er tekið til þeirra kringumstæða og atvika, er honum var víkið frá embætti fyrir.

4. Eptir skýrslum þeim, sem fengizt hafa viðvíkjandi þegnlegri bænarskrá alþingis um, að höfnin við Stapa í Snæfellsnessýslu verði löggilt til uppsiglingar fyrir verzlunarskip, og einkanlega vegna þess, hvernig ástatt er í sveitinni þar í kring, hefir eigi þótt nægilegt tilefni til að taka teða bænarskrá til greina.

1873.

23. maí.

5. Útaf þegnlegri bænarskrá alþingis viðvíkjandi styrk til kennslu í sjómannafræði á Íslandi, verður lagt fyrir alþingi, sem nú fer í hönd, frumvarp til tilskipunar um stofnun sjómanna-skóla á Íslandi.

6. Að því leyti, er snertir styrk þann til forngripasafnsins í Reykjavík, sem alþingi hefir beðið um, skal vísað til áætlunar um tekjur og útgjöld Íslands fyrir 1873, 7. gr., C., III., sem Ver allramildilegast höfum staðfest, og má þar sjá, að tilteknir eru á nefndri áætlun 200 rd. til tæðs augnamiðs.

7. Þegnlegri bænarskrá alþingis um stofnun lagaskóla á Íslandi m. m. hefir ekki orðið veitt áheyrsla, og skal í því tilliti vísað til þess, sem fulltrúi Vor samkvæmt konunglegri auglýsing 22. maí 1871 hefir skýrt alþingi frá á fundinum s. á. viðvíkjandi bænarskrá frá þinginu 1869, um hið sama.

Að því, er að endingu snertir mál það, sem rædt er um í konunglegri auglýsing 22. maí 1871, II., 12., að koma á gufuskipsferðum kringum strendur Íslands, skal þess getið, að nefnd sú, sem sett var til þess að búa þetta mál undir, reyndar fyrir löngu hefir lokið starfa þeim, sem henni var falinn á hendur, en hvorki með því, sem komið er frá nefndinni, nè með öðru móti hefir fengizt nein sú undirstaða, til þess að koma máli þessu fyrir á haganlegan hátt, að nokkur uppástunga um það hafi orðið lögð fyrir alþingi.

Til staðfestingar allramildilegustum úrskurðum Vorum, þeim er nú hefir verið getið, höfum Ver sent yður þessa auglýsing Vora, og heitum Voru trúu alþingi hylli Vorri og konunglegri mildi.

38. Bréf kirkju- og kennslustjórnarinnar til landshöfðingjans yfir Íslandi, um styrk til þess að íslenzka og prenta tiltekna guðfræðisbók.

23. maí.

Í bræfi, dagsettu 12. f. m., hafið þér, herra landshöfðingi,